

АСТАНА

АҚШАМЫ

Көрнекті жазушы, қазақ балалар әдебиетінің классигі Бердібек Соқпақбаевтың «Менің атым – Қожа» повесінің жазылғанына 60 жыл толды. Осыған орай ҚР Ұлттық академиялық кітапханасында «Шын атым – Қожаберген» атты кітап бенефисі өтті.

Ақын Қадыр Мырза-Әлінің жазушының сол шығармасы туралы: «Бәріміз де бала болдық. Қазір есейдік, ересек тарттық. Дегенмен, сонау кезіміздегідей пәк емеспіз. Ал сол көңіл-күйімізді айна-қатесіз бейнелеген «Менің атым – Қожаны» барлығымыз оқып шықтық. Біз соны жазған Бердібек ағамызға сол кезде-ақ балалық көңілдің Мемлекеттік сыйлығын сыйлап қойғанбыз» деген пікірі бар. Бұл – жазушы шығармашылығына кейінгі толқын інілерінің берген бағасы деп айтсақ та болады.

Бердібек Соқпақбаевтың замандастары да қаламгердің жазушылық талантын қапысыз мойындады. «Қаламгердің анық өсіп, шеберліктің белгілі бір биігіне шыққанын көрсеткен туындысы – «Менің атым Қожа» повесі... Қожа бейнесі – қазақ балалар әдебиетіне қосылған қомақты олжа. Оның еңсесі барған сайын биіктеп, Марк Твеннің Том Сойерімен, Аркадий Гайдардың Тимурымен, қазақ фольклорының Тазша баласымен тайталаспай-ақ, тіпті соларға жетеқабыл жүргеннің өзі әдебиетіміз үшін аз бедел ме?!» дейді жазушы Тахауи Ахтанов.

Кейіннен «Менің атым – Қожа» шығармасының желісімен кинорежиссер Абдолла Қарсақбаев көркем фильм түсірді. Осыдан тура елу жыл бұрын Францияның Канн қаласында өткен халықаралық кинофестивальде жүлде алған кинотуындыны осы күндерге дейін жалықпай тамашалаймыз. Оның сыры неде? Бердібек пен Қожа – бір адам, яғни повесті оқып, киноны көріп, біз жазушының балалық шағына саяхат жасаймыз. Шығарманың

шынайылығы да сонда, жазушы бас кейіпкер бейнесін суреттеу арқылы бала Бердібектің басынан кешкендерін мөлдір күйінде қағазға түсірген. Қожаны – «ақылды тентек» деп білеміз. Балалықпен қандай қылық жасаса да, сүйсініп отырамыз.

Кітап бенефисінде де кинодан үзінділерді көре отырып, Қожаның ғана емес, өзіміздің балалық шағымызға барып қайтқандай болдық. Мектеп оқушылары шараға қатысып, шығармадан шағын қойылым қойды. Сол арқылы Қожа, Жанар, Сұлтанның бейнелерімен қайта қауыштырды. Әсіресе, Жанардың рөлін ойнаған оқушыдан болашақта жақсы әртіс шыға ма деп топшыладық. Әртіс демекші, балалармен кездесуге «Жастар» театрының директоры Ернар Жұматаев, осы театрдың белді актерлері Әділ Ахметов пен Дәурен Серғазин келді. Аталмыш өнер ошағының репертуарына «Менің атым – Қожа» шығармасының желісімен қойылған «Көзіме бір көрінсең, бала ғашық» атты сахналық повесінің енгеніне де екі-үш жылдың көлемі болды. Қожаның Жанарға деген махаббаты өзек етіп алынған лирикалық туындыдан кездесуде монолог оқылды. Балалар телехикаялардан өздеріне таныс әртістерге қызықтырған сұрақтарын қойды. Тоқсан ауыз сөздің тобықтай түйінін айтқанда, бұл шара кітап пен киноның құдыреті мен тәрбиелік мәнін тағы да бір паш еткендей болды.

Аманғали ҚАЛЖАНОВ